

6 [ב'ק"מ. מ. וש"נ],
7 [מס' דכמות פ"ח],
8 [במספתא א"י אס
נמאשו העלים הרי אלו
שלו ועי' מוס' ד"ה ש"ק],
9 [מס' כמיות פ"ח
ע"ש], 10 [קדושין נג' [מס']
דמרות פ"ח], 11 [קדושין
ע"ה], 12 [שבת נג' וש"נ],
13 [ולקמן ע"ה: קדושין
מ"א: 14] 15 [מס' מכשירין
פ"ג ע"ש], 16 [ס"א למא
דכספיה לן השתא דלמידי
נגנז משא אמאי ס',

תורה אור השלם

1 פן תרימו גם אתם
תרימות ה' מבל
ממשרתיכם אשר תקחו
מאת בני ישראל ונתתם
מפניו את תרומתו ה'
לאהרן הכהן:
במדבר יח כח
2 ובי יתן מימ על רע
ונפל מבבלתם עליו ומא
הוא לבם: ויקרא יח לה

גליון הש"ס

גמ' דשירה שליה. עין
עיון: דף ע"ה ע"ה מוס'
ד"ה נלך: שם לבוסתא
דמרי בר איסק. עין
ימות דף כ"ה ע"ב מוס'
ד"ה ר"ב:

הנהגות הגר"א

[א] גמ' ה"ג מסכתא. ג"כ
גיטת הרמב"ם ותפסא
והא חסר כ"י ור"ל ומחיל
נתיבין נלך אלא ימות הא
שלומו כמותו אלא היע
כ"י וכל זה ליתרין דכח
כאן אלא א"ל לכו' דמנה"כ
שאינו מנ"ש בקדושין נג' כ'
ועי' מוס' ס' ד"ה אס כ"י
וא"כ י"ל כ"י ווא"ל
לשתימיהו שכתבו כאן ד"ה
ה"ג כ"י ור"ל כ"י [ועי' מוס']
דכ"י כ"י ד"ה ס' ש"ל ס"ק
פ"ד:

מוסף רש"י

אם חושש משום דול.
אס מקפיד בעל הבית על
מה שעשה ורומה לו שגלה.
אין תרומתו תרומה.
דשקלא דמי הכי קאמרי אס
מלתא עור יפות מאלו הי"ת
גוזלן [קדושין נב]. אם
נמצאו יפות מהן
תרומתו תרומה. דגלי
דעמיה דניחא ליה לאמרינן
מנאן דשוא שלח מעיקרא
דמי [ש"ב נא]. בין כך
ובין כך. אין יפות ש"ן
שלין יפות מנן [ס"ט].
תרומה רבא אליבא
דאביי. נמקסו אביי
ובשילו שמהא משנה זו
מתורגמת לפי דבריו [ט"ח]

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

כב.

עין משפט
נר מצוה

מו א מיי פ"ו מהלכות
גולה ואזכרה ה"א א
טו"ח"מ ס"י נטו:
מו ב ג ד מיי פ"ד מהל'
תרומות ה"א ג:
ז ה מיי ס' הלכה א:
יח ו מיי פ"ג מהל'
טומאת אורחין הלכה
:ט

רבינו הגאון

הן ממשמש בהן כל שעה
והללו אצ"פ שהן בצד
שדה קצורות דמכחא
מילתא דמשדה זו הן
כבר נתייש מהן כמו
המעות. וכן תאנה הנוטה
לדרך התאנים שהן נפלות
ממנה מיד נמאסות לפיכך
מתייש מהן ומתירין
משום גזל וטורחין מן
המעשר דאינו בשמר ותנן
כלל אמרו במעשרות
כל שהוא אוכל ונשמר
וגידוליו מן הארץ חייב
במעשרות. גב שנטל
מה ונתן לזה לא גב
הוא שגונב בסתר. אבל
האי גב דקמני גולן
הוא שנטל בלוי ותרי
גונין גולן קמני חד
גולן וחד ליסטיים מוויין.
ת"ש שטף נהר קורוחי
ונתן לתוך שדה חבירו
אם נתיאשו הבעלים הרי
אלו שלו מכלל דבסתמא
חייב להתיר ואוקימנא
כשבעלין מרדפיין אחיהון
ירכילין להציל על ידי
הדחק. ת"ש כיצד אמרו
התורם שלא מדעת
תרומתו תרומה וכו'
אוקימנא בגון שתרם ובא
בעל הפרות ומצאו שתרם
ואמר לו למה [לא] היתה
תרם מאלו היפות מוכחא
מילתא שנתרצה ואסיקנא
לא אמרו כלך אצל יפות
רצון בעלים אין בהם
שעשעה אלא לענין תרומה
בלבד משום דמצוה היא
וניחא ליה ביפה. אבל
בוולתי תרומה לא ואצ"פ
שאמר לו כלך אצל יפות
משום כסיפותא הוא דאמר
ליה הכי ואסרין משום
גזל. ת"ש עוררו השל
עליהם ושמהו הן כבי

מה שנתן נתן. אמאי כ"ר דאמר בפרק הגזול [במלא] [ב"ק דף
קד]. סתם נגז וגזלן הוי יאוש בעלים:
שטמף נהר קורוי עצייו ואבניו. ה"ג אס נתיאשו הבעלים הרי
אלו שלו ור"ל דמיירי זיכול להציל בקל אס רודף בשעת
שטיפה דאי לאו הכי הוה כוונתו של
יס שאכזב ממנו ומכל אדם ועל זה
לא היה אומר הא סתם לא אלא
איירי זיכול להציל בקל בשעת שטיפה
ואפילו אין זהן דמיירי ולפי שיעכבן
עקולי ופשוירי ויקחם סס ואפי' יקדמו
אחרים ויקחו יחירוס לו לפי שיעכר
שהוא צעליו לפי שרדף מיד וס"ד
דמיירי דאס לא דרף מיד בשעת
שטיפה שלא יכול עוד כלל להציל
כדמוכח כפיפא לפי שיקחוס אחרים
כשעכבוס עקולי ופשוירי ולא יחזירו
לפי שאין זהן סימן ור"פ אס נתיאשו
הבעלים דהיינו שהיו סס בשעת
שטיפה ולא רדפו ואפילו אומרם
שאין מתיאשים אין צדק כלום דודאי
הן מתיאשים בלזן הא סתמא שלא
היו צעלים בשעת שטיפה ולא נתיאשו
עד שידעו הבעלים ששטפה נהר
ואו כבר אינו יכול להציל לפי שאין
זו סימן לא דכשמנאן באיסורא אחא
לידיה שהבעלים לא ידעו עדיין
אלמלא יאוש שלא מדעת לא הוי יאוש
ומשני זיכול להציל אפי' אחר שטיפה
כגון שיש צאציה סימן שהבעלים
אינן מתיאשין כשידעו שרפיך אי הכי
אינא ספיפא ולא הוי הבעלים מרדפיין
כו' מאי אריא מרדפיין אפילו הוי
צעלים סס בשעת שטיפה ולא רדפו
נמי יחזיר ומשני זיכול להציל אחר
שטיפה ע"י הדחק דלע"פ שיש זו
סימן צטורח יכול להציל לפי שיתרחקו
הרצה שהנהר מוליכין צרחוק ולכך
אס היה בשעת שטיפה ואינו מרדף
ודאי מתיאש כיון שענה יכול להציל
בלא דוחק ואינו מנזיל אצל אין
הבעלים בשעת שטיפה יחזיר דכשידעו
הבעלים לא יתיאשו וינזילו על ידי
הדחק ור"ת מנזן הא סתמא חייב
להחזיר דלמא נתיאשו אחא לאפוקי
שהיו סס ורדפו דחייב להחזיר וי"ל
דא"ל לא ליתמי אס נתיאשו אלא
למני סתמא שטף נהר קורוי עזי
ואבניו הרי אלו שלו דפשיטא דלא
מיירי צדפו בשעת שטיפה דהא
קמני סיפא דאס הוי הבעלים מרדפיין
חייב ואין להקשות דמני דייק מסיפא
טעמא דמרדפיין הא סתמא הרי אלו
שלו דלעולם נימא דהוא הדין סתמא
דיחזיר ולא נקט מרדפיין אלא לאפוקי
שהיו הבעלים בשעת שטיפה ולא
רדפו וע"י סיפא דעיני דמיירי צאין
יכול להציל אצל רש"י דגרס מפני
שנתיאשו הבעלים משמע לישנא

וכן ירדן שנמל מזה ונתן לזה מה שנמל
נמל ומה שנתן נתן בשלמא גולן וירדן
דקא חזי להו ומיאש אלא גב מי קא חזי
ליה דמיאש תרומה רב פפא בלסטים
מוזין אי הכי היינו גולן תרי גוויני גולן
ת"ש אשטמף נהר קורוי עצייו ואבניו ונתנו
בתוך שדה חבירו א הרי אלו שלו מפני
שנתיאשו הבעלים טעמא דנתיאשו הבעלים
הא סתמא לא הכא במאי עסקינן כשיכול
להציל אי הכי אימא סיפא אס הוי הבעלים
מרדפיין אחריהם חייב להחזיר אי ביכולין
להציל מאי אריא מרדפיין אפילו אין מרדפיין
נמי הכא במאי עסקינן ביכולין להציל
על ידי הדחק מרדפיין לא אייאוש אין מרדפיין
אייאושי מיאש ת"ש א כיצד אמרו התורם שלא
מדעת תרומתו תרומה ב הרי שירד לתוך
שדה חבירו וליקט ותרם שלא ברשות אם
חושש משום גזל אין תרומתו תרומה ואם
לאו תרומתו תרומה ומנן הוא יודע אם
חושש משום גזל ואם לאו הרי שבא בעל
הבית ומצאו ואמר לו כלך אצל יפות
אם נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה ואם
לאו אין תרומתו תרומה וליקטו הבעלים
והוסיפו עליהן בין כך ובין כך תרומתו
תרומה וכי נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה
אמאי בעידנא דתרם הא הוה ידע
תרומה רבא אליבא דאביי דשירה שליה
[א] ה"ג מסכתא דאי ס"ד דלא שוויה שליה מי
הויא תרומתו תרומה והא אתם יגם אתם
אמרו רחמנא א"ל לרבות שלוחכם מה אתם
לדעתכם אף שלוחכם לדעתכם אלא הכא
במאי עסקינן כגון דשירה שליה וא"ל זיל
תרום ולא א"ל תרום מהני וסתמיה דבעל
הבית כי תרום מבנינונית הוא תרום ואזל
איהו ותרם מייפות ובא בעל הבית ומצאו
וא"ל כלך אצל יפות ובא נמצאו יפות מהן
תרומתו תרומה ואם לאו א"ל כלך אצל יפות
אמאי רב אשי אמר מר זוטרא ורבי אשי
אקלעו לבוסתא דמרי בר איסק אייתי אריסיה תמרי ורימוני ושדא קמיהו
אמימר ורב אשי אמר מר זוטרא לא אכיל אדהכי אתא מרי בר איסק
אשכחיהו וא"ל לאריסיה אמאי לא אייתית להו לרבנן מהנך שפירתא
אמרו ליה אמימר ורב אשי למר זוטרא השתא אמאי לא אכיל מר
והתניא אם נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה אמר להו הכי אמר רבא
לא אמרו כלך אצל יפות אלא לענין תרומה בלבד משום דמצוה
הוא וניחא ליה אבל הכא משום כסיפותא הוא דאמר הכי תא שמע
עוררו המל עליהן ושמהו הרי זה בכי יותן נגבו אף על פי ששמהו
אין

דפשיט ליה דנתיאשו א"כ מרישא גופיה מני לאוכוחי דמיירי צאין יכול להציל ולא היה נרץ להציל אלא סתמא לא
דאפילו סתמא נמי מני מיירי: ה"ב גרסינן ה"ג מסכתא דאי לא שוייה שליח ולא גרסינן ותפסא: אמ' יש יפות מהן תרומתו
תרומה. דמסתמא גם מתחילה היה דעמו כן וא"ת ונימא דהשתא ודאי ניחא ליה ציפות אצל מתחילה בשעה שתרם כן הוה ידע לא
הוה ניחא ליה דאין דרך לתרוס מן היפות כלאמרינן לעיל [דף ע"ה]: גבי דבר שיש זו סימן דאפילו לרצא חייב להכריז דלע"ג דהשתא
מתיאש אין צדק כלום וי"ל דשאני הכא דכיון דחזינן ציה דניחא ליה השתא אמרינן נמי ניחא ליה מעיקרא משום מנזה: ו' אמ' אין
תרומתו תרומה. וא"ת דבפרק אלמנה ניונית [במסות דף ק"ט: וש"ס ד"ה פיסת] אמרינן דסתמיה דבעל הבית הוי אחד מחמשים ואם השליח
פיסת י או הוסף י תרומתו תרומה דמני א"ל צהכי אמדמין ה"ג נימא הכי וי"ל דהתם הוי כולה שיעור תרומה ויש שמוסר כך ויש שמוסר
כך לכך מני א"ל כיון שלא פירשתי לי צהכי אמדמין אצל מיפות אין רגילות לתרוס ולכך לא היה לו לתרוס בשום ענין מהם בלא רשות:
מ' זוטרא א"א אב"ל. וא"ת ואמאי לא אכל האמר רבא פרק הגזול בטרם [ב"ק דף ק"ט]. אריסא דמנפשיה קא זבן ויש לומר דהתם שהציא
האריס מבית דמסתמא ממה שהגיע לחלקו מציא אצל הכל שהציא מן הפרדס היה חושש מר זוטרא שמה בשעת חלוקה לא יאמר
לבעל הפרדס תטול כנגד מה שנתתי להם ורב אשי לא היה חושש לזה ולכך אכל קודם שצא מרי צר איסק משום דאריס מרדפיין קא
יהיב דאין לומר שהיה סומך שיתרנה מרי צר איסק שיעדע דהלכה ככאזי ואע"ג דהשתא ניחא ליה מעיקרא לא הוה ניחא ליה: